

того, як Ончу увімкне їм залишки записів. Нервувати почнуть усі, крім Даржа Тараца. Натомість Дарж Тарац відчує надію з присмаком жаху.

Він подумає: «Нарешті, можливо, з'явилась імперія, більша за ту Імперію, яка пожирає нас шматочок за шматочком. Можливо, зараз вона прийде. Можливо, я нарешті дочекався».

Але цю думку він триматиме при собі.

РОЗДІЛ

ПЕРШИЙ

І вийшов з-за великої газоподібної планети за координатами B5682.76R1 корабель, а Імператриця Дванадцять Сонячна Буря зійшла на його ніс і була променистим полум'ям, що заповнило собою порожнечу космосу. Подібно до спиць-списів її трону промені світла простягнулися від неї до металевих корпусів станцій, у яких жили люди в секторі B5682, і освітили їх. Датчики корабля Імператриці Дванадцять Сонячної Бурі зафіксували десять схожих одна на одну станцій, і число їх відтоді ніколи не збільшувалося. Усередині чоловіки та жінки не знали ні пір року, ні розвитку, ні занепаду, а лише нескінченно жили на орбіті без дарів планетарного дому. Найбільша із цих станцій називалася Лсел, що мовою її народу означає «станція, яка і слухає, і чує». Але люди там стали дивними, замкнулися на собі та відвернулися від світу, хоч і були здатні вивчати мову, що вони й почали робити одразу...

Історія експансії, книга V, рядки 72—87, анонім, але приписується історикові-поету Псевдо-Тринадцять Струмку, який творив під час правління Імператора всього Тейкскалаану Три Перигея

Щоб пришвидшити вашу подорож до Імперії, Тейкскалаан вимагає такі документи, що засвідчують особу: а) генетичний запис про те, що ви є єдиним власником вашого генотипу, який не розділяють клон-родичі, АБО нотаріально завірений документ про те, що ваш генотип принаймні на 90 відсотків є унікальним і що жодна інша особа не може ЗАКОННО претендувати на нього; б) детальний перелік товарів, рухомого майна, валюти та предметів інтелектуальної власності, які ви маєте намір привезти із собою; с) підписаний і нотаріально завірений дозвіл на роботу від роботодавця, зареєстрованого в одній із тейкскалаанських систем, з інформацією про заробітну плату та утримання; АБО документ, що підтверджує складання Тейкскалаанського імперського іспиту; АБО запрошення від фізичної особи, урядової установи, бюро, міністерства чи іншої уповноваженої особи із зазначенням дат перебування в просторі Імперії; АБО підтвердження наявності достатньої суми коштів для самозабезпечення...

*Форма 721Q, заява на отримання візи
в закордонних секторах, ВАРІАНТ,
НАПИСАНИЙ АЛФАВІТНИМ ПИСЬМОМ,
сторінка 6*

Магіт спускалася до Міста, планети-столиці в серці тейкскалаанської Імперії, на човні-зерні — кораблі-бульбашці, в який вона ледве помістилася зі своїм багажем. Її випустило з борта імперського крейсера «Криваві жнива вознесіння» у напрямку планети. Коли човен, довкола якого ширилося полум'я, увійшов в атмосферу, краєвид страшенно викривився. Тож, коли перед нею постало Місто не на інфоплівці,

голограмі чи в імаго-спогаді, воно було оповите білим вогнем і сяяло, як безкрає блискуче море, — ціла планета, перетворена на палацово-урбаністичний екуменополіс. Навіть темні плями на ньому — старіші мегаполіси, ще не вбрані в метал, міста в стані розпаду, залишки освоєних озер — здавалися *заселеними*. Тільки океани залишилися недоторканими, але й вони відблискували блакитно-бірюзовим сяйвом.

Місто було дуже красиве й дуже велике. Магіт відвідала чимало планет біля станції Лсел, які були бодай відносно безпечними для людей, і все-таки її охопило благоговіння. Її серце забилося швидше, а долоні прилипли до пасків безпеки, за які вона трималася. Місто було саме таким, як його завжди описували в *тейкскалаанських* документах і піснях: перлина в серці Імперії. І сяйво атмосфери лише доповнювало цю картину.

«Саме на таке враження вони й сподіваються», — сказав їй імаго. Він лишав слабкий присмак радіоперешкод на язиці, проблиск сірих очей і темної засмаглої шкіри в периферійному зорі. Це був голос десь у потилиці, але не зовсім її голос, він належав загонисто самовдоволеному чоловіку її віку, який, так само як і вона, був у *захваті* від перебування тут. Вона відчула, як її рот викривився в його усмішці, важчій і ширшій, ніж та, до якої звикли м'язи її обличчя. Вони були новими одне для одного, тож його міміка проявлялася ще дуже сильно.

«Геть із моєї нервової системи, Іскандре», — Магіт звернулася до нього подумки з легким докором. Імаго — імплантована, інтегрована пам'ять попередника, яка наполовину міститься в нервовій системі, а наполовину — у маленькому керамічно-металевому пристрої, прикріпленому до спинного мозку. Йому не дозволено брати під контроль нервову систему без згоди носія. Однак на початку партнерства *згода* — це

складно. Версія Іскандра в її розумі пам'ятала, що в неї є тіло, й іноді він користувався тілом Магіт, ніби воно було його власним. Це її непокоїло. Вони мали стати однією людиною, а між ними досі була *прірва*.

Проте цього разу він відступив легко: іскорки поколювання, електричний сміх.

<Як хочеш. Покажеш мені його знов, Магіт? Я хочу побачити його ще раз>.

Коли вона знову подивилася на Місто, — тепер ближче, бо небесний порт підіймався назустріч її човну, наче квітка, зроблена з рибальських сіток, — вона дозволила імаго поглянути крізь свої очі й відчула його ейфорію, наче свою власну.

«Що там для тебе?» — подумала вона.

<Світ>, — сказав її імаго. Він був послом від Лселу в Місті, коли ще був живою людиною, а не частиною довгого ланцюга живої пам'яті. Він сказав це *тейкскалаанською*, через що його відповідь містила тавтологію: слово «світ» і слово «Місто» означали одне й те саме, як і слово «Імперія». Їх неможливо розрізнити, особливо у високоімперському діалекті. Усе залежить від контексту.

Контекст Іскандра був двозначним, що Магіт уже не дивувало. Вона справлялася. Попри те, що *тейкскалаанську* мову та літературу вона вчила протягом багатьох років, його знання були на якісно іншому рівні, якого можна досягти лише через практику в мовному середовищі.

<Світ, — знову промовив він, — але і краї світу також>. *Імперія, але й місця, де Імперія зупиняється*.

Магіт також відповіла йому *тейкскалаанською*, уголос, адже в човні не було нікого, крім неї.

— Ти сказав нісенітницю.

<Так, — погодився Іскандр. — Коли був послом, я мав звичку говорити всілякі безглузді речі. І ти якось спробуй. Це доволі приємно>.

Наодинці, у її тілі, Іскандр говорив із нею по-панібратськи, наче вони з Магіт були клон-родичами або коханцями. Магіт ніколи не доводилося так до когось звертатися вголос. У неї є біологічний молодший брат на станції Лсел, і це найближче до клон-родича, що в неї коли-небудь буде. Але її брат розмовляв лише мовою станційників, і називати його панібратським *тейкскалаанським* «ти» було б і безглуздо, і неввічливо. Вона могла говорити на «ти» лише з кількома людьми, з якими вчилася на курсах мови та літератури. Наприклад, її давня подруга й однокласниця Шорджа Торел сприйняла б комплімент правильно, але Магіт і Шорджа не розмовляли, відколи Магіт призначили новою амбасадоркою до *Тейкскалаану* й надали імаго попередника. *Причина* їхньої маленької незгоди була очевидною та дрібною. І хоча Магіт про це шкодувала, проте шансу все виправити в неї вже не буде, хіба що відправити перепрощувального листа з центру Імперії, яку вони обидві так хотіли побачити. А це навряд чи допоможе.

Місто було вже ближче й заповнило собою горизонт — величезний вигин, у який падала Магіт. «Тепер я амбасадорка, — подумки сказала вона Іскандру. — Я могла б говорити по суті. Якщо захочу».

<Правильно говориш>, — Іскандр зробив комплімент, який *тейкскалаанці* зазвичай адресують дітям ясельного віку.

Гравітація захопила човен-зерно й проникла в кістки стегон і передпліч Магіт, через що в неї виникло відчуття обертання й запаморочилось у голові. Знизу широко розкрилися сітки небесного порту. На мить їй здалося, що вона падала,

що впаде по-справжньому аж на поверхню планети й від неї залишиться тільки мокре місце.

<Я відчував те саме, — швидко сказав Іскандр мовою станційників, яка була рідною для Магіт. — Не бійся, Магіт. Ти не падаєш. Це планета.>

Небесний порт спіймав її майже невідчутно.

У неї був час зібратися. Її чекала тяганина, бо ж човен-зерно поставили в довгу чергу з інших подібних суден, які рухалися по великому конвеєру, доки кожне з них не ідентифікують й не відправлять до відповідного шлюзу. Магіт спіймала себе на тому, що проговорювала те, що скаже громадянам Імперії по той бік небесного порту, ніби студентка-першокурсниця, яка готується до усного іспиту. Десь глибоко у свідомості вона відчувала пильну присутність та гул імаго. Час від часу він ворухив її лівою рукою, пальці відстукували ритм по паску безпеки — це була чиясь чужа нервова звичка. Магіт шкодувала, що в них було так мало часу, щоб звикнути одне до одного.

Але її імаго був імплантований не за стандартною процедурою, яка передбачала мінімум рік інтеграційної терапії під ретельним наглядом одного з психотерапевтів Лселу. Вони з Іскандром провели разом три короткі місяці й тепер наближалися до місця, де їм потрібно буде *працювати* разом — працювати як одна людина, зібрана з ланцюжка пам'яті та нового носія.

Коли «Криваві жнива вознесіння» прилетів і завис на паралельній орбіті навколо сонця станції Лсел, із корабля надійшов запит на нового посла до *Тейкскалаану*, але вони відмовилися пояснювати, що сталося з попереднім. Магіт була впевнена, що Рада Лселу довго дебатувала, що — і кого — відправити туди та якої саме інформації вимагати від Імперії. Єдине знала напевне: вона була однією з небагатьох

станційників, досить дорослих для цієї роботи та досить молодих, щоб іще не бути ланкою в імаго-лінії. А ще вона — одна з небагатьох у цій групі, хто мав хоч якісь дипломатичні здібності та підготовку. Магіт була найкращою серед них. Її бали за Імперські іспити з *тейкскалаанської* мови та літератури наближалися до результату громадянина Імперії, і вона пишалася цим. Ще пів року після іспитів уявляла, що прилетить до Міста десь у своєму середньому віці, уже влаштувавшись у житті, і колекціонуватиме враження: відвідуватиме всі салони, які будуть відкриті для негромадян у той сезон, збиратиме інформацію для тих, з ким вона поділиться своєю пам'яттю після смерті.

Ну що ж, тепер вона таки потрапить до Міста, і, що важливіше за будь-який іспит із *тейкскалаанської*, результати сумісності її імаго-здібностей були зеленими-зеленесенькими. Вона отримала імаго Іскандра Агавна, попереднього посла до *Тейкскалаану*, який тепер був з якоїсь причини непридатний для Імперії — можливо, помер, зганьбився чи потрапив до полону, якщо ще був живий. Уряд доручив Магіт дізнатися, що саме сталося з ним, але в неї все одно вже був імаго. Він — або принаймні його остання та доступна їй версія, збережена п'ятнадцять років тому, — найближчий аналог місцевого провідника до *тейкскалаанського* двору, що Лсел міг їй запропонувати. Уже не вперше Магіт замислилася, чи чекатиме на неї Іскандр у плоті, коли вона зійде із човна. Вона була не певна, що буде легше: щоб він там був (зганьблений посол — конкурент, але, можливо, його імаго ще можна буде врятувати?) чи ні. Останнє означало б, що він помер, так і не передавши молодій наступниці те, що дізнався за життя.

Іскандр-імаго в її голові був лише трохи старшим за неї, що водночас допомагало знаходити точки дотику та створювало